

**Паспорт фонда оценочных средств по предмету
«Литературное чтение на родном (чеченском) языке»**

4 класс			
1.	Хьалхарчу чийрикан лерина талламан болх «Кьона ххьанах олу?»	I	РТБ. НохчийнмOTT. 4 класс. Жамлан белхаш: Абдурзаков Ш. И., Дашаева Л. Х., Дудаев С. А.-Х., Тутаева С. Л., Хунарикова П.А. Сольжа-гIала. 2018
2.	ШолгIачу чийрикан лерина талламан болх	II	РТБ. НохчийнмOTT. 4 класс. Жамлан белхаш: Абдурзаков Ш. И., Дашаева Л. Х., Дудаев С. А.-Х., Тутаева С. Л., Хунарикова П.А. Сольжа-гIала. 2018
3.	КхоалгIачу чийрикан лерина талламан болх	III	РТБ. НохчийнмOTT. 4 класс. Жамлан белхаш: Абдурзаков Ш. И., Дашаева Л. Х., Дудаев С. А.-Х., Тутаева С. Л., Хунарикова П.А. Сольжа-гIала. 2018
4.	ДьобалгIачу чийрикан лерина талламан болх «Бохам»	IV	РТБ. НохчийнмOTT. 4 класс. Жамлан белхаш: Абдурзаков Ш. И., Дашаева Л. Х., Дудаев С. А.-Х., Тутаева С. Л., Хунарикова П.А. Сольжа-гIала. 2018

1. Хьалхарчу чийрикан жамдаран талламан болх. 4 класс.

1. Текст д1аеша.

- (1) Дингат–иза дехо дуткъя дег1 а долуш, дехкахтера жима экха ду.
(2) Лубста ира цергаш йу цуьнан. (3) Кегийра кхоьлина б1аьргаш ду.
(4) Цунахнохчаша «цецайоккхург» олу. (5) «Дингат» аьллацуьнан це яьккхича, иза кертара д1айобду олуш ду. (6) Иза кертахь хилар пайдехь а хета адамашна, х1унда аьлча цо мукадехкий а, дехкий а х1аллакдо.
(7) Дингата садолуш хан ян а яц. (8) Буса а, дийнахь а толу цо дехкашна. (9) Цхьана дийнахь-бусий итт-пхийтта дахка буу цо, ша оццул жима йоллушехь. (10) Ша йуьзча а ца лаш, дехкий дойу цо, шена т1аьхьало йеш. (11) Кхин дахка ца карош ша мацелча, йухайог1у иза ша т1аьхьалонна дитина дехкий даа. (12) Хаддаза уьдуш леларо мац йо иза, цундела сих-сиха дуу цо пхьор. (13) Гергарчу хьесапехь ши-кхо эзар дахка боь цо цхьана шарахь. (14) И жима экха керта кхаьчначу меттехь дехкийн х1у дов. (15) Цхьанхьараша уьш х1аллакдича, кхечахь дехкий долчу д1адоьду и жима экха. (16) Х1усам дехкашкара схьайоккху дингато. (17) Иза шор а йой, цу чохь шена к1еда мотт буьллу цо йекьачу бецах йа ша дайинчу дехкийн ц1окарчех. (18) Иштта тамашийна экха ду дингат!

2. Авторна йешархочуьнга ала лиьнарг х1ун ду? **Билгалйаккхий д1айазье** текстан коьрта ойла.

Жоп.

Дингат адамашна пайдехь аькха ду.

Дингат кертахь хилар адамашна пайдехь а ду. Дингато бохьу пайда.

3. **Билгальяккха**, х1ун текст ю иза. **Нийса жоп билгалде.**

Дийцаран

Сурт х1отгаран

Ойлайаран

4. **Билгалйаккха планан пунктийн рог1алла**

2. Дингато дуккха а дехкий дайар

3. Дингат йолчу кертахь дехкий х1у дар.

1. Дингат – адамашна пайдехь а экха.

5. **Текст юккьера схьа а лахий, чеккхийаккха предложени.**

И жима экха керта кхаьчначу меттехь дехкийн х1у дов.

6.12-чу предложенехь **караде** схемица бог1уш х1оттам болу дош:

Лел/ар/о

Схъайазде и дош, **караде** цуьнан дакъош.

7. **Хийца** «хан» боху дош (текстан шолг1ачу абзацера) гергара маь1на долчу дашца. **Д1айазде** и дош.

Жоп. Хан - зама

8. Схъайазде1-чу предложенера массо а ц1ердош цу предложенехь далийначу кепехь.

Билгалйаккха муьлххачу а цхъана ц1ердешан кепан класс, терахь, дожар (шайна луьучун).

Жоп. Дингат - (кх. кл., цхь. т., Ц1.д.)

дег1 - (кх. кл., цхь. т., Ц1.д.)

дехках - (кх. кл., цхь. т., Х.д.)

экха - (кх. кл., цхь. т., Ц1. д.).

9. Схъаязде14-чу предложенерамассо а билгалдешанкеп, шайцауьйрйолчу ц1ердешнашца цхъаьна.

Жоп. Жима экха

дехкийн х1у

10. Схъаяздеб-чу предложенерамассо а хандошцупрложенехьдалийначукепехь.

Жоп. Хета, х1аллакдо.

2. Шолг1ачу чийрикан жам1даран талламан болх. 4 класс.

1. Текст д1аеша.

(1) Х1унда бу х1орд иштта дуъра? (2) 1илманчашна хетарехъ, ширачу заманахъ х1ордан хиш дуънен т1ехъ хиллачу даккхийчу боъранашкахъ гулделла хилла. (3) Уъш теза а хилла. (4) Ткъа уъш цул т1аьхъа иштта дурхъан дина? (5) Дера дина даима къахъега кхоьллинчу хин т1адамаша!

(6) Шайн ма-хуьллу х1орде хъаьвдда ду хиш, х1унда аьлча х1ордаш а, 1апказаш а лаьттан т1ег1анал лоха ду. (7) Лаьтта бухахула лелаш долчу хиша а татолаша а яшайо ламанан маь1данаш, шайца тайп-тайпанчу туьхийн дуралла д1а а хьош.

(8) Ткъа цу хица а хуьлу туьха, х1унда аьлча цо иза лаьттах схьадоккху. (9) Х1ордан хин т1ехула малхо йохйи.

(10) Хин т1адамаш яйчу 1аьнаре дирзи. (11) Уъш стигал хъаладевли, дог1а а хилла, лаьтта охъадисси. (12) Т1аккха и т1адамаш лаьтта буха даха, лаьттан бухара хиш хили, юха а х1ордах д1акхийти... (13) Чаккхе яц цу хиламан, иштта ду хиэ 1аламехъ го баккхар.

(14) Амма, 1аьнаре доьрзуш, хин т1адамаша х1ордана буьту шайца беана туьхан жима мохъ. (15) Х1ордо схьагулдо барам боццуш дукха хин т1адамаш. (16) Иштта цхъана т1адаман туьхан мохъах т1аьххъара а хуьлу инзаре боккха мохъ. (17) Цундела бу-кх х1орд иштта дуъра!

2. Текстан коьртачу ойланах кхета г1о ден долу ц1е, дага а лаций, д1аязье.

Жоп

Х1унда бу х1орд дуъра?

Муха хилла х1орд дуъра?

Х1ордах а, дуьрачу т1адамех а лаьтна.

3.Билгальяккха, х1ун текст ю иза. Нийса жоп билгалде.

Дийцаран

Сурт х1отгаран

Ойлаяран +

4. Билгальяккха планан пунктийн рог1алла

1аламехъ хиэ го баккхар.(2)

Теза хи дурдалар.(1)

Дуъра мохъ.(3)

5. Текст юккьера схъа а лахий, чеккхъяккха предложени.

Х1ордан хин т1ехуле малхо йохий.

6.7-чу предложенехъ **караде** схемица бог1уш х1оттам болу дош:

Схъаязде и дош, **караде**цуънандакъош.

Дура/лл/а

7. Хийца «схъагулдо» боху дош (текстан кхоалг1ачу абзацера) гергара маъ1на долчу дашца. **Д1аязде** и дош.

Жоп. Схъагулдо - схъалахъадо

8.Схъаязде 9-чу предложенера массо а ц1ердош цу предложенехъ далийначу кепехъ.

Билгалъяккха муьлххачу а цхъана ц1ердешан кепан класс, терахъ, дожар (шайна луъучун).

Жоп. хица, туъха, лаьттах.

хица-кх.кл., цхъ. т., К. д.

туъха- кх. кл., цхъ. т., Ц1. д.

лаьттах- кх. кл., цхъ. т., Х. д.

9.Схъаязде 11-чу предложенера массо а билгалдешан кеп, шайца уьйр йолчу ц1ердешнашца цхъаьна.

Жоп. Хин т1адамаш , яйчу 1аьнаре

10. Схъаязде 13-чу предложенера массо а хандош цу предложенехъ далийначу кепехъ.

Жоп. Даха, хили, д1акхийти.

3.Кхоалг1ачу чийрикан жам1даран талламан болх. 4 класс.

1.Д1аеша текст.

1)Муьлхха а космосе воьдучу космонавтан шен леррина духар хуьлу-скафандр.(2)Скафандр грекийн дош ду.(3)Вайн маттахь цуьнан маь1на «адамна лерина кема» бохург ду.(4)Цунах иштта аьлла, х1унда аьлча дуьххьарлера скафандраш водолазашна йина хилла.(5) Оцу духарца адам чолхечу хьелашкахь дехаш а, болх беш а хуьлу.(6)Буьрсашело, инзаретов, х1о цахилар – х1орш ю царехцхьаерш.(7)Бакьболчу кхерамех ларво скафандро космонавт.

(8)Скафандраш шина тайпана хуьлу:космосехь кеманчохь лелошьерш а, цу чуьра араволуш т1еюхушьерш а. (9)Чуьра араволуш юхушьерш дезачу деношкахь лелош йолубедарш яц.(10) Уьш цара йиллинчу космосе арабовлуш т1еюху.(11)Космически кема мух-муха а вовшах тоьхна чалх яц.(12)Юткьа антеннаш, датчикаш, маьлхан батарейш ю цунна т1ехула массанхьа а.

(13)Цу кепара, вай к1еззиг дийци скафандрах лаьцна.(14)Старт яле кеманна т1евоьдучу космонавтан карахьберг х1ун чамда ю хаьий шуна?(15)Космонавт ракетина т1евоьдучу юкьана цуьнан скафандра чу х1аваь луш йолу система ю цу чохь.(16) Кеманчохь скафандр д1ахуттур ю цу чохь дахар латтош йолчу системах.

(А.Б. Ткаченкон текстан буха т1ехь)

2.Текстан коьртачу ойланах кхета г1о ден долу ц1е, дага а лаций, д1аязье.

Жоп

Космонавтан духар

Кхерамех ларвалар

Космонавт кхерамех ларвен духар.

3.Билгалъяккха, х1ун текст ю иза. Нийса жоп билгалде.

Дийцаран+

Сурт х1оттаран

Ойлаяран

4. Билгалъяккха планан пунктийн рогаалла

- Космосехь кеман чохь лелош йолу а, цу чуъра араволуш тлеюхуш йолу а скафандраш.(2)
- Адамна лерина кема.(1)
- Космонавтана лерина хлаваъ.(3)

5. Текст юккьера схъа а лахий, чеккхъяккха предложени.

Космически кема мух-муха а вовшахтоъхна чалх яц.

6.5-чу предложенехь караде схемица богуш хлоттам болу дош:

Схъаязде и дош, караде цуънан дакъош.

Духа/р/ца

7.Хийца «Клезиг» боху дош(текстан кхоалгачу абзацера) гергара маъна долчудашца. Даязде и дош.

Жоп. Клезиг - жима

8.Схъаязде 9-чу предложенера массо а цердош цу предложенехь далийначу кепехь.

Билгалъяккхамуълххачу а цхъана цердешан кепан класс, терахь, дожар (шайналуъучун).

Жоп. Кхерамех, скафандро, космонавт.

Кхерамех-кх. кл., дукх. т., Х. д.

скафандро -кх. кл., цхъ. т., Д. д.

космонавт- 1 кл., цхъ. т., Ц1. д.

9. Схъязде 12-чу предложенера массо а билгалдешан кеп, шайца уьйр йолчу ц1ердешнашца цхъаьна.

Жоп. Юткъа антеннаш, маьлхан батарейш.

10. Схъязде 4-чу предложенера массо а хандошцупрэдложене хьдалийна чукепехь.

Жоп. Аьлла, хилла.

1.Йуккьерчу аттестацин талламан болх. 4 класс.
1.Текст д1аеша.

(1)Лабтта т1ехула д1асадабржа гуьйренан дахкарш. (2)Хетало, мархаша, лахха охьа а яьхкина, латта дуюкьачу к1айчу чкьураца д1ахьулдина.(3)Кьабстгина дуюкьа хуьлу дохк садабржаш, латта дика шелделлачу хенахь.(4)1уьйренца гучубаьллачу малхо дохди латта.(5)Дерриге а дендели, доладели, техки, серладели.(6) Малх схьакхетарца дохк даьржи, деши, д1адай. (7)Анайист кьабсташ ю,басарш кьегина ду, аьзнаш зевне ду.

(8)Дохк -1аламан хилам бу,амма шу цецдевр ду, х1аваэхь кхозуш долу кегий хин т1адамаш адамашна пайдехьа хила тарло аьлча.(9) Дахкаран г1оьнца адамаша х1аллакйо зуламе микробаша, кхераме сагалматаш а. (10)Ишттачу меттехь дахкарца издо шатайпа химически молханаш.

(11)Цул сов, дахкарца дарба а до.(12)Нагахь шелделла, мераца дика саца де1алуш а, йовхарш кхетта а хилча, нанас шу довха хи чохь долчу яйна хьалха охьаховшадо. (13)Цу т1ера хьалаг1уьтту 1аь изза дохк ду, ткьа аш цуьнца садоь1у. (14)Льораша цунах ингаляци олу. (15)Гой шуна, ингаляци йинчул т1аьхьа шуьга атта саде1ало!

2.Авторна ешархочуьнга ала лиьнарг х1ун ду? Билгальяккхий д1аязье текстан коьрта ойла.

Жоп.

Дахкарш 1аламехь а, адаман дахарехь а.

Дахкарш адамашна пайдехьа хилар.

Дахкарш-г1оьнчаш.

3.Х1оттае кхаа пунктах лаьтташ йолу текстан план, д1аязье иза.

Жоп.

1. Гуьйренан дахкарш
2. Дахкарш юьртан бахамехь пайдаэцар.
3. Дахкарца дарба дар.

4.Муха кхета хьо шолг1ачу абзацера «х1аваэхь кхозуш долу хин т1адамаш» бохучу дешнийн маь1нах?Д1аязде хьо кхетачу кепара.

Жоп. Дохк ду.

5.Схьалаха текстера цхьанатайпанарчу сказуемешца йолу предложении.Схьаязье уьш, буха сиз хьакха.

Жоп. Малх схьакхетарца дохк даьржи, деши, д1адай.

6. Хийца «д1ахьулдина» боху дош (текстан хьалхарчу абзацера) гергара маь1на долчу дашца. Д1аязде и дош.

Жоп. Д1ахьулдина-кьайладаьккхина, д1алачкьийна.

7. 6-чу предложенехь схьакараде дешхьалхе йолу ши дош. Схьазде уьш.

Жоп. схьакхетарца , д1адай.

8. Схьаязде 7-чу предложенера массо а ц1ердош цу предложенехь далийначу кепехь.

Билгальяккхамуьлххачу а цхьана ц1ердешан кепан класс, терахь, дожар (шайналуьчун).

Жоп. Анайист, басарш, аьзнаш

Анайист-кх.кл., цхь. т., Ц1. Д.

басарш-кх.кл., дукх. т., Ц1. Д.

аьзнаш- кх.кл., дукх. т., Ц1. Д.

9. Схьаязде 9-чу предложенера массо а билгалдешан кеп, шайца уьйр йолчу ц1ердешнашца цхьаьна.

Жоп Дахкаран г1оьнца, зуламе микробаша, кхераме сагалматаш.

10. Схьаязде 6-чу предложенера массо а хандош цу предложенехь далийначу кепехь.

Жоп. даьржи, деши, д1адай.